

Warszawa, 03.06.2019 r.

MINISTER
Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Elżbieta Rafalska

DPS.V.053.13.2019.DW

Zespół Inicjatywy „Chcemy całego życia”

W odpowiedzi na petycję przekazaną w dniu 2 kwietnia br., uprzejmie informuję.

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dostrzegając konieczność poprawy sytuacji osób ze spektrum autyzmu oraz niepełnosprawnościami sprzężonymi, wprowadziło stosowne zmiany w zakresie obowiązującego prawa. Nowe rozwiązania służące poprawie sytuacji tej grupy osób w dostępie do usług świadczonych w ośrodkach wsparcia, udało się wypracować w atmosferze dialogu wspólnie z Państwem – rodzicami i opiekunami, za co serdecznie dziękuję. Aktualna oferta być może nie spełnia wszystkich Państwa oczekiwań, jednakże w moim odczuciu zostały poczynione pierwsze kroki zmierzające do budowy systemu wsparcia dla osób ze spektrum autyzmu oraz niepełnosprawnościami sprzężonymi. Katalog usług może zmieniać się i ewaluować a z czasem poszerzyć o nowe formy zapewniające kompleksowe zabezpieczenie potrzeb Państwa Podopiecznych.

Dotychczas podjęte działania to:

1. Dofinansowanie zadań w zakresie rozwoju sieci środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi i ze spektrum autyzmu w ramach realizowanego od 2017 roku Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” - Działanie 3.2, w tym tworzenie miejsc całodobowego pobytu w tych jednostkach.

Ze środków programu w 2018 r. uruchomiono 8 nowych jednostek, 4 filie domów już istniejących, uruchomiono miejsca w domach już funkcjonujących - łącznie utworzono 323 nowe miejsca.

Ponadto działania resortu rodziny, pracy i polityki społecznej skierowane są również na likwidację tzw. „białych plam”, tj. powiatów, na terenie których nie funkcjonują jeszcze tego typu jednostki.

Na koniec 2015 roku w 45 powiatach nie funkcjonowały środowiskowe domy samopomocy. W chwili obecnej jeszcze tylko na terenie 32 powiatów brak jest środowiskowych domów samopomocy.

Tak intensywny rozwój sieci środowiskowych domów samopomocy jest możliwy, ponieważ na ten cel przeznaczają się coraz więcej środków finansowych. Począwszy od roku 2015 następuje sukcesywny wzrost nakładów finansowych na środowiskowe domy samopomocy. W 2018 roku wzrost nakładów na finansowanie ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi w stosunku do roku 2015 wynosił 44 %, co pozwoliło na uruchomienie 3 nowych śds, 1 filii śds, oraz miejsc w domach już istniejących - łącznie 118 miejsc.

2. Uruchomienie dodatkowych środków na podwyższenie dotacji (do 30%) na jednego uczestnika ŚDS ze spektrum autyzmu lub z niepełnosprawnością sprzężoną, na podstawie art. 51c ust. 5 ustawy o pomocy społecznej. W roku 2018 na ten cel wydatkowano kwotę 25.385,010 zł, która pozwoliła na zwiększenie dotacji dla 5.914 uczestników. W bieżącym roku wysokość dodatkowej dotacji wynosi 525,75 zł.

3. Nowelizacja przepisów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz. U. z 2010 r., poz. 1586 z późn. zm.).

Nowelizacją z dnia 18 grudnia 2018 r. wprowadzono zmiany służące poprawie funkcjonowania tej grupy osób w tego typu ośrodkach. Zmiany te dotyczyły przede wszystkim standardu świadczonych usług, wyposażenia obiektu oraz wskaźnika zatrudnienia:

-wskaźnik zatrudnienia pracowników zespołu wspierająco-aktywizującego wynosi nie mniej niż jeden pracownik na 3 uczestników, co oznacza, że kierownik domu może zatrudnić więcej pracowników, nawet w systemie 1:1;

- jednostka jest wyposażona w pokój wyciszeń;

- dla tej grupy osób wprowadza się trening umiejętności komunikacyjnych, w tym z wykorzystaniem alternatywnych i wspomagających sposobów porozumiewania się osób niemówiących (AAC).

Natomiast w nowelizacji z dnia 16 maja br. wprowadzono nowy typ ŚDS - D, do którego kierowane będą wyłącznie osoby z tego typu dysfunkcjami. Zmiany dadzą możliwość prowadzenia ŚDS tylko dla osób ze spectrum autyzmu lub tylko dla osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi, bądź łącznie dla tych osób – w zależności od potrzeb w danej gminie lub powiecie.

Nowelizacja określa standard zatrudnienia pracowników zespołu wspierająco-aktywizującego w wymiarze nie mniej niż 1 etat na 3 uczestników dla nowego typu domu oraz określa minimalną liczbę osób w takim śds - nie mniejszą niż 5, jeżeli uczestnikami domu są wyłącznie osoby ze spektrum autyzmu, oraz 7, jeżeli uczestnikami domu są wyłącznie osoby z niepełnosprawnościami sprzężonymi albo osoby ze spectrum autyzmu i niepełnosprawnościami sprzężonymi.

4. W zakresie rozwoju sieci mieszkań chronionych, przyjęte zostały zmiany do ustawy o pomocy społecznej, wprowadzające podział mieszkań chronionych na mieszkania chronione treningowe oraz wspierane. W mieszkaniu chronionym treningowym zapewnia się usługi bytowe oraz naukę, rozwijanie lub utrwalanie samodzielności, sprawności w zakresie samoobsługi, pełnienia ról społecznych w integracji ze społecznością lokalną, w celu umożliwienia prowadzenia samodzielnego życia.

Natomiast w mieszkaniu chronionym wspieranym zapewnia się usługi bytowe oraz pomoc w wykonywaniu czynności niezbędnych w życiu codziennym i realizacji kontaktów społecznych, w celu utrzymania lub rozwijania samodzielności osoby na poziomie jej psychofizycznych możliwości.

5. Dodatkowo wydane zostało rozporządzenie MRPiPS z dnia 26 kwietnia 2018 w sprawie mieszkań chronionych (Dz.U., poz.822), określające minimalne standardy usług oraz minimalne standardy pomieszczeń w mieszkaniu chronionym. Określono w nim m.in. maksymalną liczbę osób w jednym mieszkaniu chronionym.

6. Zaplanowano budowę lub adaptację lokali na mieszkania chronione dla osób niepełnosprawnych ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności z powodu choroby psychicznej, upośledzenia umysłowego, całościowych zaburzeń

rozwojowych lub epilepsji oraz dla osób niewidomych w ramach celu 4.7 Programu „Za życiem” - „Tworzenie mieszkań chronionych dla osób niepełnosprawnych”.

W latach 2017-2021 na mieszkania chronione zaplanowano w budżecie państwa łącznie 108 mln zł, w tym 12 mln w 2017 roku i po 24 mln zł od roku 2018. W roku 2018 powstało 48 nowych mieszkań chronionych dla 187 osób. Od 2017 r. możliwe było dofinansowanie z rezerwy budżetowej do 50% kosztów realizacji przedsięwzięcia na podstawie działania 4.7. (w tym kosztów związanych z zakupem mieszkań, budową, remontem, adaptacją, wyposażeniem mieszkania), a w 2019 roku - 70%.

Wyrażam nadzieję, że samorządy lokalne, tak jak wcześniej deklarowały, będą wykazywały zainteresowanie i podejmowały działania, mające na celu tworzenie tego typu jednostek na swoim terenie, co może nastąpić ze środków rezerwy celowej zaplanowanej na rok 2020.

Z poważaniem

MINISTER
Elżbieta Rafalska
Elżbieta Rafalska